

Đề chính thức

Thời gian làm bài: 90 phút
Học sinh làm bài vào giấy kiểm tra.

Phần I (6.5 điểm): Trong truyện ngắn “Những ngôi sao xa xôi” của Lê Minh Khuê có đoạn:

“...Bây giờ là buổi trưa. Im ắng lạ. Tôi ngồi dựa vào thành đá và khe khẽ hát. Tôi mê hát. Thường cứ thuộc một điệu nhạc nào đó rồi bịa ra lời mà hát. Lời tôi bịa lộn xộn mà ngớ ngẩn đến tôi cũng ngạc nhiên, đôi khi bỏ ra mà cười một mình.

Tôi là con gái Hà Nội. Nói một cách khiêm tốn, tôi là một cô gái khá. Hai bím tóc dày, tương đối mềm, một cái cổ cao, kiêu hãnh như đài hoa loa kèn. Còn mắt tôi thì các anh lái xe bảo: “Cô có cái nhìn sao mà xa xăm!”.

Xa đến đâu mặc kệ, nhưng tôi thích ngắm mắt tôi trong gương. Nó dài dài, màu nâu, hay nheo lại như chói nắng.

Không hiểu sao các anh pháo thủ và lái xe lại hay hỏi thăm tôi. Hỏi thăm hoặc viết những thư dài gửi đường dây, làm như ở cách xa nhau hàng nghìn cây số, mặc dù có thể chào nhau hàng ngày. Tôi không sẵn sàng, vốn dĩ. Khi bọn con gái xúm nhau lại đối đáp với một anh bộ đội nói giỏi nào đấy, tôi thường đứng ra xa, khoanh tay lại trước ngực và nhìn đi nơi khác, môi mím chặt. Nhưng chẳng qua tôi điệu thế thôi. Thực tình trong suy nghĩ của tôi, những người đẹp nhất, thông minh, can đảm và cao thượng nhất là những người mặc quân phục, có ngôi sao trên mũ.”

(Ngữ văn 9, tập hai, NXB Giáo dục)

1. Nhân vật “tôi” trong đoạn văn trên là ai? Kể tên một truyện ngắn trong chương trình Ngữ văn 9 cũng có nhân vật xưng “tôi” và ghi rõ tên tác giả.

2. Tìm một câu rút gọn trong đoạn văn trên. Gọi tên thành phần câu được rút gọn và khôi phục thành câu đầy đủ.

3. Khi tự nhận xét về hình thức của mình, tại sao nhân vật “tôi” lại dùng cách diễn đạt: “Nói một cách khiêm tốn...”?

4. Bằng một đoạn văn nghị luận khoảng 12 câu theo phép lập luận diễn dịch, hãy làm rõ vẻ đẹp của nhân vật “tôi” được thể hiện trong đoạn trích trên, trong đoạn văn có sử dụng thành phần cảm thán và phép thế (gạch dưới, chú thích rõ thành phần cảm thán và những từ ngữ dùng làm phép thế).

Phần II (3.5 điểm): Đọc bài thơ “Mẹ và quả” của Nguyễn Khoa Điềm và trả lời các câu hỏi:

Những mùa quả mẹ tôi hái được
Mẹ vẫn trông vào tay mẹ vun trồng
Những mùa quả lặn rồi lại mọc
Như mặt trời, khi như mặt trăng.

Và chúng tôi, một thứ quả trên đời
Bảy mươi tuổi mẹ đợi chờ được hái
Tôi hoảng sợ ngày bàn tay mẹ mỏi
Mình vẫn còn một thứ quả non xanh?

(Nguồn Thivien.net)

Lũ chúng tôi từ tay mẹ lớn lên
Còn những bí và bầu thì lớn xuống
Chúng mang dáng giọt mồ hôi mặn
Rỏ xuống lòng thầm lặng mẹ tôi.

1. Từ “quả” trong câu thơ nào được dùng với nghĩa thực?
2. Nêu ý nghĩa của hai câu thơ “Chúng mang dáng giọt mồ hôi mặn/ Rỏ xuống lòng thầm lặng mẹ tôi.”

3. Bài học cuộc sống có ý nghĩa nhất với em khi đọc bài thơ trên là gì? Vì sao? (Hãy trình bày bằng một đoạn văn ngắn).

-----Hết-----

I. Lưu ý chung:

Hướng dẫn chấm chỉ nêu những nội dung cơ bản, có tính định hướng. Các tổ nhóm chuyên môn thống nhất hướng dẫn chấm chi tiết.

Giáo viên cần linh hoạt khi vận dụng HDC; cần đánh giá bài làm của học sinh trong chính thể; tôn trọng những bài viết có ý kiến và giọng điệu riêng. Chấp nhận các cách kiến giải khác nhau, kể cả không có trong hướng dẫn chấm, miễn là hợp lí và có sức thuyết phục.

Khuyến khích những ý tưởng sáng tạo, những phát hiện độc đáo mà hợp lí, thuyết phục và những bài viết có cá tính, giọng điệu, cảm xúc riêng.

Ở từng ý trong bài làm của học sinh, căn cứ vào mức độ đạt được, giáo cho các mức điểm thấp hoặc cao hơn mức điểm trong hướng dẫn chấm.

Điểm toàn bài là tổng điểm thành phần, lẻ đến 0,25 điểm.

II. Hướng dẫn chấm

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I	1	- Nhân vật xưng “tôi” là Phương Định.	0.5
		- Tác phẩm “Chiếc lược ngà” - Nguyễn Quang Sáng	0.5
	2	- HS chỉ ra được 1 câu rút gọn trong đoạn trích	0.5
		- HS chỉ ra thành phần được rút gọn	0.25
		- Khôi phục thành câu có cấu tạo đầy đủ CN-VN	0.25
	3	HS nêu được: - “Nói một cách khiêm tốn” là thành phần tình thái được thêm vào câu văn thể hiện cách nhìn của Phương Định khi nói về ngoại hình của mình: “tôi là một cô gái khá”. - Khẳng định vẻ đẹp ngoại hình của nhân vật - Thể hiện sự tự tin của Phương Định	0.5 0.25 0.25

LONG
RƯỜNG
IG HỌC C
TÚC ĐÔI

II	4	Đoạn văn viết cần đạt được những yêu cầu sau: 1. Hình thức: - Đúng hình thức đoạn văn diễn dịch 0.5 - Đảm bảo dung lượng, liên kết, mạch lạc; không mắc lỗi diễn đạt, lỗi chính tả. 0.5 - Có sử dụng thành phần cảm thán và phép thế (gạch dưới và chú thích rõ) 0.5 2. Nội dung: HS có thể trình bày theo các cách khác nhau nhưng cần khai thác các tín hiệu nghệ thuật trong đoạn trích (so sánh, liệt kê, ngôn ngữ...) để làm rõ vẻ đẹp ngoại hình và vẻ đẹp tâm hồn của nhân vật Phương Định được thể hiện trong đoạn trích. GV tham khảo các gợi ý sau: * Vẻ đẹp ngoại hình: Là một cô gái xinh đẹp 0.5 * Vẻ đẹp tâm hồn: 1.5 - Trẻ trung, mơ mộng, hồn nhiên, yêu đời - Nhạy cảm, quan tâm đến hình thức - Tự tin vào bản thân * Lưu ý: <i>Nếu HS chỉ kể lại đoạn văn mà không chỉ rõ những vẻ đẹp về ngoại hình, tâm hồn của nhân vật, GV cho không quá 1.0 điểm.</i> <i>HS có sử dụng các yếu tố tiếng Việt nhưng không chỉ rõ, không cho điểm</i> <i>Đoạn văn quá dài hoặc quá ngắn trừ 0.5 điểm</i>	
	1	HS ghi lại đúng 2 câu thơ chứa từ “quả” được dùng với nghĩa thực.	0.5
	2	HS giải thích nội dung của hai câu thơ: - Hình dáng những quả bí và bầu được nhà thơ liên tưởng tới dáng của giọt mồ hôi mặn của mẹ. 0.5 - Những quả bí và bầu là kết tinh của những vất vả hi sinh, những nhọc nhằn thầm lặng của mẹ 0.25 - Thể hiện sự thấu hiểu và lòng biết ơn về những vất vả, nhọc nhằn của mẹ 0.25	
	3	* Hình thức: Đoạn văn ngắn đảm bảo mạch lạc, diễn đạt rõ ý, đúng chính tả - ngữ pháp.	0.5

	* Nội dung: HS nêu ra được bài học một cách chân thành, sâu sắc, phù hợp với nội dung văn bản gợi ra và chuẩn mực đạo đức. Đồng thời có những lí giải hợp lí, thuyết phục về bài học được rút ra. * Lưu ý: - GV khi chấm cần linh hoạt với những ý kiến liên hệ bài học của HS - Khuyến khích HS có suy nghĩ riêng nhưng phải lí giải hợp lí, thuyết phục. - Không cho điểm các quan điểm lệch lạc. - Không viết thành đoạn văn trừ 0.5 điểm.	1.5
--	--	-----

